

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

3. Non timebit domui suæ à frigoribus nivis; omnis domestici eius sunt vestiti duplicibus Prov. ult.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

fit quod laudibus suorum mirum delectentur, & blanditijs dulcantium irriterentur: maluit beatitudinem Mariæ particularem transferre ad beatitudinem generaliter competentem omnibus audientibus, & perfectioribus coelestia mandata.

Matt. 12. & Mar. 3. Sic dum ei diceretur: *Ecco Mater tua, & fratres tui foris sunt, querentes te.* Respondit: *Quæ est Mater mea, & fratres mei?* Et extendens manum in discipulos, sive, ut habet Marcus, *circumspiciens eos, qui in circuitu eius sedebant, ait: Ecco Mater mea, & fratres mei, qui enim fecerit voluntatem Patris mei qui in Cælis est, ipse meus frater, & soror, & Mater est.* Data hac occasione, docet quàm sit præclarum voluntatem Dei adimplere, atque in ea consistere genus quoddam cognationis spiritualis, carnali cognatione præstantius. Neque verò his verbis de Mariæ hinc dignitate quiddam detrudere censendus est, quoniam illam illa veraque cognatione illi maxime fuit communis: cognatione carnis in summo gradu; cognatione spiritus similiter, quia omnes in faciendo Patris voluntatem antecellit. Bis ergo Maria Mater est, Christi, tum carne, tum spiritu. Explicat hoc Guaricus Abbas, S. Bernardi discipulus, *Mariam*, inquit, *qua secundum carnem Mater erat, alia quoque ratione Matrem sibi Iesus probat: quandam quidem ipsa voluntatem Patris intantum faciebat, ut de ipsa prædiceret Pater Ila. 62. Vocaberis, Voluntas mea. Igitur ubi eam Filius neglegere videtur, ubi amplius honorasse invenitur, dum ei scilicet materni nominis honor duplicatur. Pro eo quod eundem Filium, quem alio gestaverat in carnem, etiam nunc animo gestabat in spiritalium. Sic ille.*

O Beatissima Mater! Hic in tempore, & postmodum in æternitate, Beatorum verum tuum optamus pronuntiare, & vbera, quibus lactasti Christum Dominum nostrum, Filium tuum. Ut autem id valeamus, & beatitudinis tuæ consortes simus, impetra nobis à Filio, ut verbum eius audiamus piamente, custodiamus sincero corde, ad effectum perducamus perseverante fidelitate & felicitate, ut sic misericordias Filij tui, & laudes tuas, æternum valeamus decantare.

LECTIO III.
PRO FESTO S. MARIE AD NIVES,
vel alio.

Thema *Non timebit domus sua à frigoribus nivis, omnes domestici eius vestiti sunt duplicibus.*
Prov. vi.

De laudibus B. M. V. ex vlt. Prov. 9. ap.
A Pud homines huius sæculi magno honori dicitur adscribi inter domesticos alicuius Magnæ aut Principis, sive Heronæ alicuius potentis & sapientis. Suis enim domesticis, sive his qui de familia consentent, providere solent abunde de his, quæ decencia sunt ad statum suum, sive quoad cibum & sustentationem, sive quoad amictum & ornam exteriorum. Considerat enim illud S.

Chrysothomi: *Integra familia integri ad instar corporis cuiusdam se habet, cuius caput Vir & cor, reliqui autem domestici alia membra componunt. Ergo qui servos suos detritis obolerisque vestibus amictus esse sinit, aut indecorè nudos, sui corporis bonam partem dedecore afficit.*

Propterea Salomon, sapientia & gratia præditus inter Reges, providebat sollicitè non solum sibi, sed & omnibus famulis ac ministris suis, sive domesticis, de his quæ ad regum decorem spectarent. Quapropter refert Regum historia, quod Regina Saba non solum Regem admirata sit, sed etiam eius domesticos & familiares, *Habitacula servorum, erodinas ministrantium, vestesque eorum, & cibos mensas.* Et quidem ita admirata est, ut vltia non habens spiritum, hoc est supra modum stupens, inter cætera laudum eius encomia, Regi dixit: *Beati viri tui, & beati servi tui, qui stant coram te semper, & audiunt sapientiam tuam.*

Sed & ipse Salomon non sine mysterio Proverb. vltimo describit Mulierem magnanimam & solertem, nobilem & industriam, quæ providè distribuit cibaria domesticis & ancillis suis, non solum de communi cibo & pane, sed etiam de præda, sive venatione: *Denique prædam domesticis suis, & cibaria ancillis suis.* Ac velut navis mercatoria, sive in stitoris de longe portans panem & alimenta varia (quæ sub nomine Panis apud Hebræos designari solent) copiosè vult satisfacere omnibus de familia. Imò ut nec potus desit pretiosior, comparato sibi agro, *Plantavit vineam de fructu manuum suarum.* Denique, ac & corporibus vellendis ornatus & amictus desit, procurat lanam & linum, byssum & purpuram, peristromata & stragulatam veltem; cœnesque domesticos suos vestit duplicibus, contra frigus, & nives, aliasque iniurias æris.

Quenam est ista Mulier admodò magnanima & magnifica, admodò solers & industriosa? Quæ est ista Mater familias admodò erga suos benigna & provida? Dicimus meritò esse Mariam Deiparam, quæ instar fecundæ Matris familias multas habet proles, multos domesticos, multos famulos & ancillas; quibus de omnibus necessarijs, & de omnibus ad decorem spectantibus copiosè vult providere; ac obsequia eorum digna postmodum remuneratione componere. O quam beatum, eius se obsequio addicere! Qui verè de eius familia aut domesticis censetur, multarijs gratijs, omnigena; benedictione ac felicitate replentur. De hac Matre familias & eius progenie verum est illud: *Confortatus servus portarum suarum, benedixit Filijs suis in te. Pons fructuosus pacem, & adipe frumenti satiat te. Confortatio Portarum, indicat ab hostibus securitatem & protectionem pro domo & domesticis his: Benedictio Filiorum, signat gratiarum varietatem per Mariæ huius piam & providam sollicitudinem. Pax in finibus posita, significat internam & externam tranquillitatem Adeps frumenti, delicias demon-*

Reg. 10.

Prov. 31.

B. M. V.

Matres

Ps 247

strat & veram in hac familia iucunditatem, tum in mysterio in bonâ conscientia iucunditate, tum in mysterio tum diuinorum & mensa mysticæ participatione consistentem.

B.M.V. Nauti Infructuosa porta: & panem, &c.

Zach. 9.

Ioan. 15.

Prov. 9.

Prov. 9.

B. Virgo dom. sibi eos suos loquitur.

Natum;

Suos non vult esse opiosos.

Gen. 18.

Quænam obsecro tamquam *Nautis Infructuosa* ad-
 de: & nobis *Panem suum de longè*, nisi Maria? Hæc
 de celo nobis Panem advehit, & quidem *Panem*
suum, de terra sua *Virginica* exortum, & in domo
 Panis in Bethleem primò depositum, ac in mystica
 Bethleem, hoc est, in Ecclesia Dei in suam usque
 sæculi proponendum. Quis plantavit nobis *Vine-*
 am, & *Vinum germinans Virgines* nobis propina-
 vit, & quotidie adhuc sus propinat domesticis, nisi
 Maria, quæ Christum nobis dedit, qui de se dicit:
Ego sum Vitis vera; cuius Vitis Vuxque mysticæ
 gremio de vtero Mariæ profusum, in torculari
 cuius expressum, quotidie bibere valeamus? Hæc
 est ergo Mater sapientiæ, quæ misit vinum, ponit
 bibant & comedant, & ancillas ad creatorem, vt
 pacem inventant & confortationem, vt ad pe-
 ficiam veniant, ac mensa eius accumbant, & ta-
 dem desinant esse parvuli & insipientes, hoc
 est cordis inopes, & intellectu deficientes, quibus
 dicitur: *Si quis est parvulus, veniat ad me, & inspi-*
entibus locuta est: Venite, comedite panem meum, &
bibite vinum, quod misit vobis. Certe maxime de-
 lectatur *Virgo* beatissima, dum enim desiderio &
 deuotione, cum humilitate & puritate, sed mensam
 istam accedunt, qui de eius familia sunt, quia ibi il-
 luminatur intellectus, & accenditur affectus, vt in-
 si tentia & infirmitas delectatur, hoc est, cordis inopia
 & stultitia, qua homines huius sæculi, quasi infan-
 tis oblectantur, & inhærent rebus nihili. Vnde &
 eos monet: *Relinquitte infantiam, & viuere, & am-*
bulare per vias prudentiæ.

Porò bona & sedula Mater familias vult qui-
 dem abundè providere domesticis suis de cibo & haec Mater admirabilis Filij & domesticis suis, sua de
 potu, non tamen vult otiosum esse domesticorum
 vllum. Quare domum suam & domesticos omnes
 circumlustrat, vt ineritiam omnem arceat, & qua-
 circumque noxia esse possent, eliminet. Cavet ne de
 domesticis suis illud verifictur, quod dicitur: *Cu-*
stodes sui quasi locustæ. Vbi per custodes intelligi
 possent ministri Magnatum, & seruuli nobilium, nam
 & alia lectio habet: *Copulsi tui, siue comaruli tui,*
locustas r. ferunt. In quo verò referunt? In eo scilicet,
 quòd instar locustæ fruges consumere sicut nati,
 famam egestatemque afferre familiaræ, si sint nu-
 merosi, & tamen otiosi, quod experientia laus do-
 cet. Oportet ergo eos operi, & labori, siue studio
 alicui addicere, vt panem otiosum non comedant, sed
 in rem familiarem aliquid opis conferant. Familia
 Abrahæ multos quidem habuit famulos, sed om-
 nes labori addictos & occupatissimos. Nam cum
 tres Angeli ventissent, ipsemet currit ad amena

tum, virulum arripit, misitrat. Non deerant famu-
 li, sed occupati erant. Si non copiosum gregem fa-
 mulantium haberet, non de eo scriptum esset, quod
 expedierit trecentos veniculos contra Reges
 pugnaturos, ad eruendum fratrem suum Loth. Ita
 que de nostra etiam sedula & streoua Muliere dicitur
 in laudem eius & domesticorum: *Panem otio-*
sa non comedit; & *considerauit semitas domus sua,*
 hoc est, actiones & mores domesticorum suorum,
 qualiter occupentur, an impellant otio, an ignauie
 vacent & erapula, an hilitudini & gemitu indulgeant,
 an dissidij inter se committunt, an denique omnia
 iuxta ordinationem suam peragant recte & stre-
 nuè, qua non vult eos, sicut nec lepra, panem o-
 tiosos comedere, sed ad fortia manum mittere.

An non hæc omnia verissima sunt de Maria, do-
 bilissima Matre familias. An non domum suam sedu-
 losè circumlustrat? An non domesticorum suorum
 mores & actiones circumspicit? An non quod-
 dam modò indolere censetur, quando hi, qui se fa-
 milia eius adhibent, dum Sodalitjs eius dant no-
 men, ignauia se dedunt, voluptati, ebrietati, dis-
 solutioni? An non & hoc eam affligit, quòd inter se
 dissidia foueant, detrachionibus, probis, calum-
 nijs se mutuo pungentes & lacerantes? An non
 superbiam & inuidiam, os bilingue & omnem vi-
 am prauam ipsa detestatur in domesticis suis? Im-
 mò non vult eos cum foecordia panem comedere,
 sed in bonis operibus gnauiet & continuo se ex-
 ercere. Non vult vt accedat ex sola consuetudine
 ad panem eucharisticum cum ignauia & torpore.
Panem otiosa non comedit anima, qua sacrificium
Domini Corporis percipiens, sicut imitari actus,
quod in mysterio celebrat, multum, sollicita, ne indi-
gna panem. Omni comedendo & calicem bibendo,
iudicium sibi manducet & bibat, sed ut patiendo pro
Christo, ac lacrymas fundendo, passionem ipsius ex-
empla quantum vult, sequatur. Ita Beda.

Sed satis dictum de pane & cibo, quem providet *Proci-*
 nunc vestitus eorum & ornatus explicandus nobis *vestitu-*
 est, quia in laudem eius dicitur: *Omnes domestici e-*
ius vestiti sunt duplicibus, non timebit Domus sua à
frigorebus suis. Quæ sunt illæ duplices vestes? Vi-
 detur ex antecionibus colligi, vbi dicitur, quod
quis fuerit Lanam & Linum, en duplex materia ve-
 stimenti eius, cu ruitus duplex materia ad orna-
 tum, vt nihil desit vestimento eius, & domesticorum,
 ad fortitudinem & decorem. Mulca autem
 hic mysticè significari possunt.

Dicamus ergò primò, quòd Lana & Linum, *Lana &*
 duplex vestis, merita sunt ipsius Christi & Mariæ, *Linum,*
 quibus regimur, & e quibus nobis indumentum *quid bit*
 corruptibilitatis efficitur. Nam Lana rectè defi- *mysticè*
 gnat Christi merita, qui nobis per Mariam efficitur *designat.*
 est Agnus, & vellere suæ innocentia voluit nos *Recipit.*
 gaudere, & nuditatem nostram regi, quam Adam
 filijs suis per peccatum induxerat, qui ante pecca-

MANIANT

Psal. 103. tum erat a missis luminis sicut vestimento. Linum quoque Mariæ puritatem & innocentiam rectè designat, quæ vetusta villosaque Adami filiorumque eius pellis obiecta fuit, dum ipsa electa est, ut per eam tela admirabilis, contexteretur purissimæ & candidissimæ humanitatis Christi. Itaque concurrunt ad vestimentum & tegumentum nuditatis nostræ merita Christi & Mariæ Matris, tamquam Lana & Linum, Lana equidem fortissima & candidissima, Linum subtilissimum & pretiosissimum.

Resp. 2. Dicamus secundò, Lanam & Linum significare exteriorè & interiorè mortificationem, quibus vult vestitus suos domesticos Mater hæc familias Maria, ut interioris & exterioris sint contexti. In ordine vestimentorum interiora sunt linea, lana vero exteriora, utrumque autem siue lana, siue linum, eget multâ operâ, ut ad suam albedinem pertingat, & in vestem contextatur. Huc accedit Venerab. Beda, dicens: *Possit in lino, quod ex terra vivens oritur, sed longo ac multiplici exercitio amittit humiditatem nativam, atque ad gratiam novi candoris pervenit, castigatio nostræ carnis intimari, cuius dum ingenitas vitiorum sordes per continentiam excoquimus, digni efficiamur qui Christum induamus.* Lana quoque qui ovisus est habitus, pietatem & simplicitatem carnis & animi mortificati rectè designare dicitur.

Resp. 3. Dicamus tertio, duplices vestes posse significare amorem Dei & amorem proximi, quibus vestiti debet omnis Christianus, & maxime illi qui Virgini Desipere sese tamquam domesticos vovent. Hos enim magno convenit ferri zelo honoris Dei, zeloque salutis proximi. Hic est duplex vestitus, hæc est purpura & byssus, hic cocceus bis tinctus, quo anima mirè decoratur, & calcetur, ac protegitur.

Resp. 4. Dicamus quartò cum Hugone Cardinale, duplicem vestem esse vestem hyemalem & æstivalem: *Vestem hyemalem dico virtutes quibus protegimur contra pluviam & grandinem tentationum & persecutionum; eiusmodi sunt patientia, mansuetudo, humilitas, & alia id genus. Æstivalem dico virtutes quibus tempore pacis & tranquillitatis vacatur bonis operibus & contemplationi, qualis est charitas, pietas, devotio, sapientia.* Hæc Hugo.

Resp. 5. Dicamus denique duplicem vestem, quasi byssum & purpuram, esse fortitudinem in fide, & decorem in continentia ac castitate. Unde & de hac muliere: a u scriptum est: *Fortitudo & decor indumentum eius.* Qui ei serviunt, hæc etiam veste debent indui, ut habeant fiduciam fidelis conscientie, & decorem bonæ famæ, inquit S. Bernardus: *Non sit in conscientia nuda; infirmitas modice fidei, non sit in fama nuda; mala species, & vestibus duplicibus, inquit ipse.*

Lib. 3. ad Eugen. Hæc porro omnibus quæ diximus posse intelligi per vestem duplicem, per lanam & linum, per purpuram & byssum, fovetur calor in anima, qui coaliscitur à frigore peccati, à tepore animi, a nive

Mariæ.

Nomen Nivis, quandoque sumitur in bonum.
1. 1.

Matth. 17.

Quandoque malum

Aqua nivium frigus inferni denotant.
Iob. 24.
Psal. 148.

Matth. 8.

Quod

Quod autem V. Beda de Ecclesia dicit, hoc nos de Maria dicimus, quod non timebat domui suae, quia quicumque pereunt, ad domum eius non pertinent, nec eius veste sunt induti. Quapropter subditur. *Ridebit in die Nouissimo*; non solum ipsa, sed & eius domestici. Omnes enim suos domesticos haec Mater adiuvat, protegit, illustrat, vt post tristitiam penitentiae pacifice, confidenter, hilariter transeant, dum alij timeat & tremunt in die nouissimo, Os suum tunc aperit, sapientiae, ad Filium suum qui aeterna est. Sapientia pro clientulis suis preces fundens. Et lex clementiae in lingua eius: quia eius implorat clementiam & misericordiam pro illis. Hoc cetere varijs exemplis alibi demonstrauimus & passim occurrunt.

LECTIO TRIPARTITA.

PRO CONFRATERNITATE Carmeli.

Thema. *Soror nostras, crescas in mille millia, & possideat semen tuum portas inmicorum iuorum.* Gen. 34.

ET Iam Christiiani omnes generali ratione Fratres Mariae vocari possunt: a tamen specialiter Quoniam hic Titulus a Maria datus est his qui Ordini, & de B. M. Familiae de Monte Carmelo inscribuntur. Hos e. V. si fratres suos vocavit Maria, & signum singulare ciuitatis suae fraternitatis eis Scapulare dedit. Vnde hoc nomine singulatiter gloriatur, *Fratres Mariae*, siue, milie. *Fratres Virginis*: illumque titulum iam ab olim pro Carmelitico sunt, ob specialem amorem, & obsequium, ac cultum erga Virginem Deiparam; & ob defensionem studiosam & amorosam honoris eius. Quapropter & a Pontificibus summis hic Titulus honorificus eis fuit confirmatus. Nam cum S. Cyprianus (quem sui Ordinis alumnus fuisse Carmelus a se feruat) in Concilio Ephesino, auctoritate Celestini Papae congregato conuicisset publice Nestorium Haresarchiam, Deiparae Virginis hoste: ille Titulus *Fratrum Mariae* in Congregatione Carmeli lucem accepit ac gloriam, confirmationemque ampliore, approbante Celestino Pontifice, ac toto Orbe, vt testatur Abbas Trithemius lib. de laudibus Carmelitanae familiae.

Cultores B. M. V. hilariter ex hac vita transiunt.

Exemp.

Quid igitur est ridere in die nouissimo, nisi cum letitia spiritum inter manus Christi & Mariae reddere? Quam multis vero id contingit, vt exultant hora in extrema, & canent: Quenam fuere verba S. Hyldigis Ducissae Poloniae postrema nisi haec: *Maria Mater gratiae, Mater Misericordiae tu nos ab hoste protege, Spiet a morte suscipe*. Ecce vestita eius imaginem manibus gestans speliit voluit.

Sic & S. Maria Ogniaea Virgini Deiparae deditissima (quae & ei adfuit dum extremo Sacramento muniretur) in morte praegaudia subridebat, & manibus plaudebat, ac laui voce cantabat, *Allouya*: non timebat a frigoribus nivis, sed quasi ad epulas inuitata, circa horam nonam, qua Christus in cruce spiritum Patri reddidit, cum voce *Allouya*, ad Dominum migravit, nullo mortis dolore vultus Angelici hilaritatem amittens.

S. Mechthildis, etiam & ipsa Deiparae domestica, vti est in morte a Daemonibus impugnari & terrefere, timens a frigoribus nivis. At postmodum visa est & terro ridere & exultare, ab Angelis defensa, tandemque spiritum reddere triumphando.

Quicumque fuerunt hic de domesticis Mariae vestiri duplicibus, non timebunt a frigore illo de quo scriptum est: *Ante faciem frigoris eius quia sustinebit*: Immo post hanc vitam veste duplici, hoc est gloria singulari, non solum essentiali, sed & accidentalibus donandi. Sicut serui Regis & Reginae, certis vestibus & insignibus deaurati procedunt, per quae agnoscuntur esse serui Regis & Reginae, ac specialia purpura vestiti ambulanti in Curia caelesti serui B. Virginis speciali ornatu & gloria, qua pra alijs discernuntur, quod sint serui Mariae, fulgebunt, vt & ibi impleatur illud *Domestici eius vestiti sunt duplicibus*.

Prov. 31.

Sic etiam eos intitulat Sixtus IV. & Gregorius XIII. Innocentius IV. Immo Urbanus IV. laigitur indulgentias trium annorum & totidem quadragenarium his qui Fratres de Congregatione Carmeli vocantur *Fratres B. Mariae Virginis*.

Adde quod Papa Honorius III. propter factam sibi apparitionem B. M. Virginis (minas & mortem intrentantis his qui contra hunc Ordinem lese exererant, hunc titulum honorificum ei auferre conantes, quorum nonnulli subita morte vna nocte extincti fuere) coactus facit dictum titulum confirmare huic Congregationi, simul eam aduocando varijs privilegijs & prerogativis. Extat adhuc Bulla Honorij III. in favorem Ordinis Carmelitani data anno 1216.

Denique testatur Ioannes XXII. Pontifex in sua Bulla Sabbathina, sibi genibus flexis oranti apparuisse B. Virginem, habitu candido Carmeli indutam (vt sic se Carmelitum sororem extenuis etiam exhiberet in veste) ac ei precepisse, vt confirmaret indulgentiam quam ipsa impetrata a Filio, scilicet sequenti Sabbatho post Religiosorum, seu Confiarum ac Sororum obitum, animas illorum e Purgatorij penis liberatam. Vnde ibi addit: *Istam ergo sanctam indulgentiam accepto robore in terris confirmo, sicut propter merita Virginis Christi concessi in caelis*. Data est hac bulla in urbe veteri die 15. Maij a. 1328. Quae bulla postea approbare

MANENTIS